

Womhaj Bóh!

Ciŝlo 29.
22. julija

Lětnik 4.
1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ŝo łóždu ŝobotu w Esmolerjez knihicziŝczetni w Budyschinje a ŝu tam doŝtač ŝa ŝtwórtlětnu pŝchedplatu 40 w.

9. njedzela po ŝwi. Trojizny.

Mat. 13, 31. 32. Hdyž ŝlónčzna horzota w lěče pŝchibjera, ŝebi cžlowjeŝo ŝlódł wulkeho liŝče bohateho ŝchtoma wyŝoko waža. Hdyž ŝo tebi trjehi, ŝo móžeŝ pod starej lipu juntróc pol hodžinki wotpoczowacž a ŝebi na to abo na druhe pomyšlicž, njeŝabudž ŝebi na tón ŝchtom a ŝlódł pomyšlicž, wo kotrymž je naŝch ŝnjeŝ Jeŝuŝ Mat. 13, 31. 32 rěčał. Tam wón zyrkej Božu i wulkim a ŝylunim ŝchtomom pŝchiruna, pod kotrehož ŝlódłom ŝo derje wotpoczuje.

Cžlowjeŝo maja wŝchelate požadanja. Někotry, kotryž je ŝo znył džen ŝpróznny nadželał, mohł wječor tak cžichi a wjeŝety i tymi ŝwojimi pod kruŝwinu ŝedžecž; měŝto teho pať ŝo do forczmy do tužneje iŝtwy ŝydnje. A někotry, kiž mohł i mēr a ŝbóžnje pod žohnowanjami zyrkwje bydlieč, ŝebi radŝcho měŝta w ŝuchich puŝczinach ŝwěta pyta. Srudna wěz je, hdyž cžlowjeŝej derje njeje pod ŝlódłom zyrkwje. A tola je w naŝchim cžaŝu wjele tykaž, kotŝiž pod ŝlódłom zyrkwje wjažy žiwi ujejŝu, haj ani wumrjecž a pohrjebani bycz uochzedža. Džeczi wjažy ŝheczieč njedadža, mandželŝtwa wjažy njepožohnowacž a t. d. A cžemu to powjedže?

ŝlódłka trjebaŝch pŝhecziwo horzocže. Hdyž ŝlónčžo tať horzo pali, ŝo cžlowjeŝej jaŝyť wuŝthnje a próch do woczow a na draŝtu nałeta — o, kať rad je potom cžlowjeť pod ŝlódłkojnym ŝchtomom, kotryž pŝchi puczju namaka. ŝchto pať je lětna horzota, kiž cželo ŝprózne cžini, pornjo „tej horzocže“, kotraž duwne wŝchitkich tych potrechi, kotŝiž na ŝcheroim puczju ŝwěta ŝwoje ŝbože pytaja. To

zyla wutroba wuŝthnje, ŝwědomnje bywa tupe, a znył cžlowjeť ŝo i hrěŝchnym prochom ŝapróŝchi a ŝrudoba a ŝtyŝnoŝcž na wutrobu pŝchindžetej. ŝotom ŝo „ŝwětnym cžlowjeťkam“ dže kať łóžnikam, kotrymž je ŝo ŝlaba łóž na morju ŝlamala; ani wody i picžu pŝchi ŝebi nimaja. Woni ŝu lacni a chzedža ŝawutlicž; ŝlónčnje ŝo wotajieč njemóža, woni ŝo wody i morja napija; najprjedy ŝo wofŝewjeni cžuja, ale cžim wjažy wot ŝeloweje wody pija, cžim wjeŝcha bywa lacnoŝcž. Tať ŝo wŝchitkim ŝendže, kiž mēr a ŝbože na ŝwěcže pytaja.

Boža ŝmilnoŝcž pať je ŝchtom zyrkwje ŝrjedža do ŝwěta ŝadžiła. Tam dyrbja cži, pŝches ŝwětnu horzotu ŝtyŝni, ŝlódł namakač. Tam ŝo hrěchi wodawaja, wutroby ŝo wucžiŝeža, ŝrudni ŝo troŝtuja; mēr Boži ŝo dawa. Pŝchetož zyrkej ŝteji pod ŝlódłom ŝchija, na kotrymž je ŝo mēr ŝczinik bjeŝ Bohom a hrěŝchitkami pŝches Jeŝom ŝhryŝta.

Alle kajke dha je? Pŝchezo hiŝheče rěka: Woni ŝazpja to, ŝchtož je Bóh pŝchihotował. So je na ŝwěcže wjele wobczěžneje horzoty, to tež cži njeměrjažy njepreja. Alle woni ŝebi ŝlódł pytaja ŝe wŝchelatimi ŝrědkami, kajkež je ŝwět poŝlicža. Alle ŝchto je to do ŝrudnuŝheje wězy!

Pŝched něŝchto lětami mje pŝhecžel pŝcheproŝy i nim po puczju hič, kotryž hiŝheče njeŝnajach. Ja jemu ŝlubich ŝobu hič, hdyž budže tam ŝlódłka, pŝchetož beŝche horzo. Wón mi praji, ŝo je tam ŝlódłka doŝcž. Ja ŝhwilu cžakach a potom ŝo ŝa ŝlódłom praŝchach. Duž mój pŝhecžel pŝchedeŝcznik woczini a praji, ŝo je tu nětko ŝlódłka. Ně, haj wŝchat — ale i ŝlódłom, kotryž pŝchedeŝcznik dawa,

je trudnje; pod wulkim shtomom je tola hinašča męz. Pšchetož pšchedešcznik człowjeka tola prawje nje Kryje, i druga je na dlęzšchi czaš wobczęzny, i tječa so lóhko do njeho džerka satorhnye a se shtwórtá kóždy pšchedešczniká nima.

Nětko so na šwęcze wohladuju. Gorzota wšchudžom, hrěch, šmjercz, hlódb a lacžnosť, šrudoba a horjo. Shtó je na šwęcze na wopał do trošča, kať móže so žedženje wutrobny špokojicž? Šdnyž šebi człowjek šam šwoje hrěchi wodawa, myšlo, so šte nješku, hdyž i jeneho wješela do drugeho šhwata, hdyž shtó šwoju wutrobu i blyšczęatym škotom špokojicž pyta, shtó je to druge hacž džerojty pšchedešcznik pšhecziwo šklóncžnej horzocze, kiž wobczęzność czini a kať hušto wón i rukow wuwadnje!

Ně, džafujmy so šmilnemu Bohu, so pod šhlódkom žyrkwoje, shtóma wot njeho šameho šadženeho wuřhowanje namašamy pšhecziwo wšchitkej horzocze tuteho šwěta a pytajmy tuto wuřhowanje, potom budže nam derje tu a tež junu tam. Šamjeń.

Ješuf a człowjekoje.

IX.

Šladanje šhornyh w Ješufowym duřhu a po jeho myšli.

(Potracžowanje.)

4. Čzežko je sa stareho Šadama.

Šo je šhornyh šladacz staremu Šadamej, to reša człowjeki, tajtiž je wot pšchinardženja, čzežko, je hižo i teho, shtóž je so prajišo, pošnacž. Shtóž radošč a wješele pyta, shtóž ma potrebnóšč, so by štajnje je šwojimi škutfami pšchipóšnacže namašak, — tón radščo nješhodž do šomorkow, w kotrychž šhori leža.

Wěščze šu tež luboščjimi šhori. Tajškich człowjekow nadeńdžęšch, kiž maja špodžimnu šcierpliwošč w čzerpjenju. Šich wošebje bješ žonami namašak. Dale šhori, kotšiz maja woprawdžite domerjenje k Bohu, kiž šu wot teho pšchęwědčeni, šo runje tať dobra a šhlna kaž mudra wótzowšta ruka jich wodži, — woni budža sa tym štejecž, šo móhli tež w šhorosčzi čzičhi byč. A woni tež podarmo sa tym štejecž njebudža.

Alle tajškich je tola w našchim czašu jara mašo. A ty šebi jich won pytačž njemóžęšch, hdyž čžešch šwoju pšchišlušchnóšč na šhornyh dopjelnicž.

Ša tu wo tajšich šhornyh rěczu, kajžnyž i wjetšča šu. Šo njeje krate, hdyž praju, šo šo hudžbnym instrumentam runaja, kotrež praweho šynka wjazny nimaja. Šo šo tež rošymy. Šhorosč je něščno, shtóž je pšhecziwo pšchirodže. Duž tež šo rošymy, šo šhorosč wola człowjekow, kiž pod wšchšchim wodženjom nještea, tež wošebite czucža wubudži. Šhory šo kaž jatny čuje a wón tež je kaž jatny. A najšlupišče pódla je, šo człowjek njewě, hdy to jaštwó pšchęštanje, haj, hacž i žyła pšchęštanje.

Ščęhnyk teho je pať nahlóšč abo tupóšč. Ma kóždy pad je wulki štrach, šo šebi šhory w šebicžnosťi jeno šam na šo myšli. Šhory je nješbožowny, šo je se šwojeho škutfowanja torhnyeny a šo wšchitko, haj šamo najnušnišče džęlo ležo wóštanje; drugi šašo bóle na bolóščze škorži, šo ničžo jęcž a picž nješmę a ničžo wot šwěta wužicž njemóže; pjaty na wšcho hromadže šwari. Shtóž šo temu šwěje, njeje ženje šam šhory pobnył.

Alle telko je jašne: wjele luboščjimoščze tu namašacz njeje, haj ani hnujazeje džafownóščze. Majwjazny šhornyh šo wšchitke dobroty woprowazeje luboščze pšchiwóšnje jako něščno, shtóž šo šamo wot šebje rošymy; čzežko šu woni špokojicž a maja po wšchelatim žadanje, shtóž je jim šakafone a shtóž dostacž njeje.

Duž i tajšimi myšlicžkami, kaž ma je šary Šadam, nješhodž k šhorym. Wudž tež na to pšchihotowany (wošebje, hdyž šo wo šhornyh i nižichich shtantow jedna), šo budžęšch wšchelke czucž a wšchelafe widžęčž dnybjęčž, budž hotowy pošluchacz na dołhe wóštudke šhitorije šhorosčžow, na škiljenje a žalóščenje a pšchewin wot wšcheho špocžatka wšchón hńęw, kaž tež wšchitke sa šlo braczę.

Wšchitko do hromady wiate: tu šo jedna wo čzežke škutfowanje luboščze. Alle čzim čzežicho, čzim čžęšnišcho. Tu je pola, na kotrymž móže šo człowjek pošakacz.

Šaj, ale shtó dha to prawje wušchitnje došonia. Hušto šo praji: „Shtóž je šam wjele šhory pobnył, tón to rošymy, — tón wě, hdyž drugeho čzrij čzišczzi a fajke šnutštowne będženja a špytowanja čželna šhorosč pšchihotuje.“ W tym leži bješ dwęla wernošč. Ša nočnył jako dušchowpaštryč tych wjele šhorosčžow, kotrež šym pšchętrał, na žane wušchnje parowacz. Bješ dwęmai człowjekomaj, kotraž štaj w tej šamej męrie wot luboščze Šhryštušoweje napjelnjenej, budže tón, kiž je šam wjele „špytał“ w šladanju šhornyh dale hacž tón drugi, kotryž ženje jara šhory pobnył njeje.

Alle žiwjenje dopořajuje, šo šu tež tajžny, kotšiz šu nješćoncznje wjele pšhecžerpili, tola wušzy šebicžni wóštali, šo pať hušto człowjekoje, kotšiz bęchu pšchęzo w najšbožowniškich wobštejnoščach žiwi, tola pšches lubošč Šhryštušowu w nich byđlazu tež šhorym žune, luboščžepólne šrošymjenje pošakachu. Kaž šo šda, njeje našch šnješ a šbožnik ženje šhory był. A tola, kať hlada wón wšchitkim čzerpjazyňm do najšlubšcheje dušche! Šdnyž lubošč Šhryštušowa w nař byđli, hdyž šmy napjelnjeni wot šbožneho pšchęwědčeni, šo je šo nam šmilnošč dostala, kotrež hódni nješšmy, — potom šmęjemy prawe šmyšljenje. Šdnyž wodaczę hrěchow je, hdyž woprawdže je, tam je tež lubošč.

Lubošč je po tajšim kralowa. Lubošč budže šo we wšchęch wobštejnošč jšewicž jako wutrobne šobucžerpjenje. Žadny człowjek njeje, kiž njeby to šaczak, hdyž šo jemu džęlbraczę wopořasa a hdyž šo ša njeho něščno štanje. Šhory po tajšim to abo tamne nje woczajuje — to abo tamne šo hižo w šwojim czašu namaša —; ně, wón woczajuje tvoje šobucžęze, tvoju wutrobu, tebe šameho. Čhzešch-li jeho wutrobu pošbęhnyčž, dnyrbišch tvoju wutrobu k njemu pošhilicž. Ššo wě, šo dnyrbišch tať rjež tebe šameho, tvoje wotmyšljenja, štarosčze, wješela, nadžiie domach wóštacž. Tež njeje dobre, šebi czašnik šobu pšchinješč. Ty šrošymišch, lubny čžitarjo, shtó čžu i tym prajicž.

Wutrobu dnyrbišch šhoremu pšchinješč. A temu škušča, šo jemu najpriedy powjedacz dašch, byrnež by šo tebi wóštudžišo na jeho nješćonczne nadrobne powjedanje wo lékarju, šhorosčzi, lékarštwie atd. pošluchacz. Woni šu duchowni a tež druhy pošbožni, kotšiz nješhadža hašle na to pošluchacz, ale hnydom pšchi šastupje trošchtne škwówo i Wóžeho škwówa podadža. Šaj, ale shtó šhori wo tajšich dušchowpaštrykach praja? Woni jich najradšcho šašo wotencž widža, a šo jich šašopšchindženja boja.

Człowjek dnyrbi człowški bnyč. Šobucžęze je šklóncžne šwětko. Šo dnyrbišch šobu pšchinješč a pošakacz. Woni šu woprawdže šdobni człowjekoje, kiž pať maja ša wulke njeprawo, hdy šyly šobuželnoščze pšlakacz. Nješprawne wěrne šyly ženje prawa nimaja. Alle šprawne šyly šobucžęža tola šhowacz njetrebašch. Wone šu šwjata móž; tež najšylnišchi muž šo jich hašbowacz njetreba.

Š teho potom człowjek poššnaję, shtó dnyrbi ša šhoreho čžinicž. My wšchak šhornyh wuhojicž njemóžemy, kaž móžęšche to tón šbožnik. Alle luboščžepólne šobucžęze nam pučž pošaka, kať móžemy šhoremu woprawdže položenje pšchinješč. Šhory tajku lubošč rad wošnje. Shtóž jemu šjemi, šo šy šebi w luboščzi na njeho pošmyšlił, bješ šaczšchczja na njeho njewóštanje. Móža abo šharika i rjanym trošchtowazyňm škwówom, mjehki šahčwčł, bješcha wina abo pošhlyňjaza jędž! — Šaj, to je šwěičhne; ale temu šhoremu, tež hdyž je w dobrych wobštejnoščach, i wjetšča to najšlepje škodži, shtóž i drugeho blaka pšchindže. Šsu-li tam pať čzežche štarosčze, štarosčze wo šaštaranje šwóžbnnych, wo šašpaczenje lékarškeho a haptykarškeho šlicžbowanja, — dnyrbi tu pomoz, kaž šo rošymy, še wšchej mozu pošlicžicž. Žakóštna węz pať je, hdyž k šhorosčzi hišczęze šynštna štarosč pšchindže: „Shtó budžemu jęcž? Shtó budžemy picž?“ A krašne je, hdyž móžęšch i mozu wšchšchęje luboščze tužny powętr šomorki šhoreho i nješbestim šklóncžnym šwětkom napjelnicž.

A jara wjele je dobyte, hdyž šhory čuje, šo tu lubošč škutfuje, kotryž šnanso nješrošymy, wo kotrež pať telko šapšchimnje, šo wot tuteho šwěta njeje. Tu šo šaczšchczę twarja, kotrež šo hušto hašle wjele pošdžišcho wutworja. „Šako kņęzna M. M. mje w mojej dołhej šhorosčzi pšchęzo tať luboščjimošč wopytowušche, mi pošhášche a tajke rjane šchpruchi a šchtręški špęwášche — dny šym ja šary pošhan po něčjim šašo nawuřnył, šo je tola hišczęze žiwy a hnadnbohaty Wóh w nębjęšach;“ — mi junčrocž wučženy šarz praji, kiž bęšche je šwojim kichęščjijanštwom létđęšatti hotowy był. Wužža jeho šladaza kšchęščjijanša štaj dawno hižo w męrie wušnytoj, ale ja byč rad pódla był a wohladał, hdyž štaj šo w tamnym žiwjenju šašo wohladałoj. Tutón rjaný pšchiklad pať nař

wjedze na to, so so prafchamy, fak dyrbyny duchownje nad fchorymi skutkowacz. Wo tym pschichodnje.

(Stonczenje.)

Styftne prafchenie fchesczijanfteje zyrkwje.

Hdy dha? Ach hdy dha ma t weczności kwitacz?
Hdy dha dzeń posledni imjemny tu?
Hdy dha do Ziona budżesz nutz witacz?
Hdy dha, o Jesu, naß t wotpoczinku?

Dolho ma Ziona dzowka tu czafacz;
Dolho jeje nawożen komdji so;
Dolho w Redarstich hetach ma pfafacz,
Dolho fak traje dzeń najateho.

Dolho próch prėnischich człowjekow hnije
Dolho pod semju wjaz' tyßazow lėt;
Dolho wscho czelo kmjercz na semi sbije,
Dolho knadz budze to czinicz fak nėt.

Dolho knadz smėje teß nasch próch tam hinycz,
Dolho teß pschebycz tu rowomu nóz,
Dolho hacz budze so w pschekaczu minyecz,
Dolho! fak dolho, wė njebjesi Wótz.

Dłeje — duß smėruj so Ziona dzowka —
Dłeje 'schecze strazuj na czele a krwi!
Dłeje so sdaluj wschob' njemuschnob' hoßka,
Dłeje psched swėtom so na fedzbu wimi!

Dróha tych żywych na semi je polna,
Dróha, kiz t njebjesam wjedze pak niz;
Dróhu, kiz wjedze do horneho doma,
Dróhu, kiz czeßna je, nochzedza hicz.

Derje Ham t póhanstwa na pfacz nam spēwa,
Derje wo polu, kiz bėli so t žnjam;
Derje tam spēchujaj Knjesowob' dzėla,
Derje joh' wotroczyz dzėlaju tam.

Derje psches wóßom stow je milionow
Derje 'schecze t żorku toh' žiwjenja hnocz,
Derje jim sdzėlicz trofcht t njebjeskich honow,
Derje jim sbóznika dopójnacz dacz!

Dale hicz mamy, fak Jesuß naß wofa,
Dale hacz junu wón sjewi so nam!
Dale psches bėdzenia kmjertneho doßa,
Dale won! Stonczenje wón bliži so ham!

Gusta Gataß.

Wjėrbowe mizfi.

(Stonczenje.)

Hdyß nashyma do kraja pschińdze a wėstif psches prójne pola duje, potom wjėßele spēwanje ptaczkow wotmjelstnje. Ptaczki fu prjecz czahnyle fak bychu prajicz chzyle: „Wożemje! wożemje! Na saßowidzenje!” Njane sahrody fu swoju pychu shubife.

Lejna Wuczinkowa njemėjeshc wjazy rózow na pschedan. „Sa chzu hicz a febi dzėlo pntacz”, schepasche Lejna swojemu dzėsczu do wucha, kotreß w ložu leżeshc, liza horze, woczji spróznej saczinjenej.

„Maczi, maczi? Wėstif hwißda fak — hu — wostańcze tola domach, maczi!”

„Sa dyrby, moja luba, ja dyrby dzėlo mėcz a khłėb kupicz a —”

„Spėwajczė mi khėrluscy wo lubym Jesußu, tón mi potom w wuschomaj kłinczi, hdyß seje prjecz. Sa wėstif kshchecz njecham, spēwajczė, maczi!”

A macz jej spēwasche. Wėtr wujeshc a hłóß tschepotasche, ale Ganta ani to jene ani to druhe njeßkysheshc; fak nutrnje na khėrluscy pschluchasche.

„Moje dzėczo, moje dzėczo! A luby Wožo, ja njemóžu wotėncz — njedaj jej wumrjecz, luby sbózniko, hdyß hym prjecz, niz

kamej wumrjecz — ach, jeno to niz!” Potom po sfhodze dele thwatafche a wo durje kparafche.

„Wowczėrkowa, moje dzėczo je fak jara khore a ja dyrby wotencz. Tu je klucz, a ja proschu, proschu, dzicze horje, wostańcze horkach, ja saßo pschińdu, fak khėstje móžu.”

„Ach, haj wschaf! Sa chzu sa tym dzėsczom pohladacz. Sa wschaf to wėm a kust młofa teß sohu horje wosmu. Wy pak tola žaneho nimaczė!”

„Wóh chzyl wam sapfaczicz, Wowczėrkowa!” a prjecz wona bėfche.

„Knjeze, daj mi dzėlo namafacz, kajsčkulji je! Ty widzißch, so ja niczo nimam ani trofcha. Sa wschaf teho hódna njeßym, ale to dzėczo, to dzėczo!”

Wona czėrjeshc psches haßy. Chzysche t tej pscheczėlnej knjeni, kotraž bėfche jej tehdom tón kshiz wotkupifa; wona daloko bydłeshc, ale wona mėjeshc wutrobu, kmilnoscz. Lejna wėstifa fedzbu nima, ani deschczika. Stonczenje bėfche tam dósčta, wona saßwoni. Wschitko t mėrom wostanje — junu, dwózy, trózy. „Wona tu njeje, o mój Wožo!”

„Schto chzeczė?” wot delka domownik na nju sawofa, „nje-wottorhncze tola swónczł, knjeni je sapuczowafa.”

„Sapuczowafa!” Lejna saßo na haßy steji. Wona czuje wėstif, wona czuje deschczik, wona czuje, so je pschējara khwatafa, kolenje jej tschepotatej, wona je wscha wjerczata. Pomafku dze psches haßu, tam je zyrkej, wofomif chze so na próh pschynycz, potom budze dale móž. Wona so t hłowu na durje slehne a wócžta saczini. Tu bėfche t Ganku husto pschėdžafa, hdyß by ta mała sprózna była a bėfche jej powjedacz dyrbyafa, czeho dla tón sbóznik, kiz bėfche wysche durjow do kamjenja wudypany, ruzy wupschestřewa. W tym wofomifu febi na njeho njemyßli, wona febi jenoß myßli, so je wopuschczėna žona, so dzėczo mřeje, so febi ani pschecz njemóže, so by žiwe wostalo. Wot tamneho dnja, hdyß bėfche Gany prėni trócž wo Knjesu Jesußu powjedacz dyrbyafa, bėfche Ganta po wschėm tym tajfe wutrobne žadanje pokafafa, kotreß Lejna njesnajeßche, runej to wschitko wot dzėczatstwa wjedžeshc; a wona bėfche temu dzėsczu pomhafa, wona bėfche jo modlicz nawuczifa, wona bėfche jemu pschėzo wjazy wo tym sbózniku powjedafa, kotryß dzėczi lubuje. — Njebėfche to dobre, so Wóh nėtfo to hłódnė, symumřejaze jehnjo bjes nana t swojej wótzowkej wutrobje a do czopkeho wótzneho doma wsa! To bėfche runje fak jaßne, fak bėfche jaßne, so dyrbyeshc wona wostacz a to žiwjenje, kotreß bėfche þama wuscholifa, dale žiwa bycz. Hdyß bėfche wona swojeho Boha Korle Wuczinka dla wopuschczifa, bėfche to dżiw, so Wóh ju wopuschczifi?

„Wschiwjedz nam teß nana saßo, luby Knjes Jesußo, a požohnuj moju lubu macz!” Fak by so jejne dzėczo kóždy wjeczor modlifo a wczera bėfche modlitwu wuspėwawšchi so prafchalo: „Knjes Jesuß budze tola czinicz, schtož jeho proschu, nej wėrno, maczi?”

„Haj, moja luba, haj!” Sej na dobo na myßle pschińdze, so bėfche so dzėczo fak prafchalo a wona fak wotmolwifa. A duß na dobo w swojej wutrobje widžeshc, fak jejny muž pódla njeje stejeshc a bėfche jej wjėrbowe mizfi schczipak a wona saßo czujeshc, fak bėfche jeho lubowafa. Ach, móže dha so luboscž fak žyle rostęptacz? Njeje þłowo w bibliji wo lubosczi, kotraž — „wscho snjeße, wscho wėri, wscheho so nadzije, wscho pscheczėrpi?” D hdy by jejny muž domoj pschischof, wona jeho þwaricz njechasche, wona chzysche febi jenoß myßlicz: „Wóh czini dżiwy a Wóh je luboscž!”

Lejna nastřozėna horje sfoczji. „Tu fedžu a moje dzėczo mřeje, a ja nimam khłėba ani dzėla — ani Boha!” — Juntrócž so t zyrwinym durjam wobroczi; jejnej woczji wuhladaßchtej schřystuþa t wupschestřjenymaj rukomaj. „Wo dnjo a w noży wón ruzy wupschestřewa! Wodaj mi, Knjeze Jesu, twojeje luboscze dla!”

* * *

Wowczėrkowa fedžeshc pschi Ganynym ložu. Wona bėfche dobra žona a wona by dzėsczu þwoje „dobre, þłódkė młofa” wuschwalifa, hdy by wotuczifa, ale Ganta kóždy trócž t hłowu tschafeshc.

„Sa chzu — spacž. Sa þym sprózna — a luby Knjeze, daj twojim jandželam pschi mni bycz — ty nam tola saßo nascheho nana pschiwjedžeshc? A požohnuj macz — a Wowczėrkez czetu — a — Hamjeń!”

Wowczėrkowa febi woczji trėjeshc. „Tajki kust wėry je tola

riane a pravje njeje, hdyž chzedža demokratio to wschitko wotstronicz. Wowczerkta bēšche wschał hemał ja demokratom.

„Nuts“, wołasche Wowczerkowa, pschetoz wo durje so klapasche, „Slaj, to drje budže macz sašo“, ale jako durje woczini, so nastroža.

„Sa pištanje so tu niczo njedawa“, wona potom praji, pschetoz tōn, kiž klapasche, bēšche muž s hušlemi. Wona chzysche runje durje saprašnyč, jako džeczo wōtsje sawoła: „Nano, nano!“

Korla Mucziŋk so kust haubicziwje wohladomasche. „Džde je moja žona?“ bojasliwje praji. „Sa bēch sapuczowany.“

„Tajke puczowanie snajemy“, jemu Wowczerkowa do woczow praji. „A to wobohe džeczo urjeje a wobohe macz wokolo bēha sa khlēbom a runje hišcže je to džeczo prošnyto, so by schwarny knjes nan domoj pschischok.“ Wona pschistaji: „Daj, ja praju, wona je tola dżiwna wēz s mēru.“

Korla wjazy na Wowczerkowu njekedžbowasche; wōn bēdžesche pschi ložu swojeho džesčja.

„D kał derje, nano, so tu scže — ja bym knjesej Jesušej pschezo a pschezo sašo prajika, so chzyl waš pschiwjesč —.“

„Šm“, praji Mucziŋk, „a schto dha tebi je, mała? Budže tebi bōrsy lēpje? Šchto?“

Šanta se šwojimaj wulskimaj wōczkomaj na nana hładasche. „Niczo mi njeje — hačž — so bym tajka šprōzna, a runje hdyž wy pschindžeschče, šlyšach tajke spēwanje a šynczenje — to bēchu czi jandželjo, wēšcže nano?“

Korla niczo njepraji. Wōn majtasche šuchu horzu ruku swojeho džesčja a cžežke myšle na njeho šhodžachu wo njekwērnošczi — hłodže — šmjerczi.

„Džde je macz?“ chzysche so prafhecž, ale džeczo po šbaczu špasche.

„Wowczerkowa“, wōn czišche praji; ale Wowczerkowa bēšche woteškla, wona dyrbjesche khētsje šušodzinje wupowjedacž, so tam tōn lohki ptacžl Mucziŋk sašo bēšche.

„Nano“, šchepasche Šanta na dobo, „hrajcže mi khērlušch na hušlach!“

„Šchto dyrbjesche hracž? Wōn k wofnu džesche a hušle wa. Nēšchto wješeke dyrbjesche byčž: „Ach, Božo, jeno so tu šam s džesčjom njebyl!“ se štyšnosčju myšlesche.

„Kedžbuj, Šanta, nēšchto wješeke!“ Ale wōn so šom šyntow šwojich hušlow nastroža. Džeczo šaplaka.

„Nē nano — tał jandželjo njepēwaja — hrajcže khērlušch wo Jesušu!“

„Budž šmērom, Šanta, njepłafaj! Šchtož chzesh mēcz, ja njemōžu.“

„Khērlušch wo lubym šbōžniku. Sa jandželow wjazy njekšyšchu. Nano, nano, hdyž so jandželjo wostali!“ Wone bēšche hłuboke šdychnjencžto. Korli šylšy do woczow šupichu, pschetoz pschi wschej lohkomyšnosčzi mējesche tola wutrobu. Špinkaj, Šanta, špinkaj! Macz hnydom pschindže, wona po tyłanz a šokoladu pōndže. Ty njekmēšch hłodna byčž, ty smēšech kōždy džen tyłanz.“

Khērlušch wo Jesušu! šchepasche džeczo — „prošču, prošču, luby nano — tale štyšnosčž — dych je prjecž — jandželjo šu prjecž — prošču, prošču!“

Bjes dycha Lejna po šhodže horje pschibēža. Šejnej ruzy bēšchtej prošneje — žanych pjenjes. žaneho khlēba! Ale njesnata štyšnosčž bēšche ju domoj cžerika. Durje bēchu woczinjene. Šchto mējesche to rētacž? Czišche wona woczini. Kaž šprostnjena tam štejesche. Šejny muž ležesche na kolenach pschi džesčjomym ložu. Hnydom so wona pschi nim poklafny.

„Jesuš“, šchepasche džeczo hišcže junkrōcz a so šašmja; wotom so roščezje, rucžy štyšniwje wokolo pschimašchtej — potom bēšche wschitko cžicho.

„Wona chzysche khērlušch wo Jesušu šlyšhecž a ja žaneho njewjedžach!“ štonasche nan.

„Je wona teho dla płakala?“ so Lejna s šchepotazym hłošom praschēsche. Potom postaje a s cžichej ruku šylšy s woblicža swojeho lubušcha trēšesche.

„To bēchu pošledne šylšy! Bōh budže wschitke šylšy s ieju woczow šwotrēwacž“, wona s mērom praji.

Nētko tež Korla Mucziŋk so šbēhny a praji s njewēšnym hłošom: „Sa bym na šwēcže wjele wohladal, ale tajke nēšchto cžab žiwjenja niz. Sa wo tych wēzach niczo njerosumju, a tež

njewēm — kał naju džeczo k temu pschindže? Šay ty tež šapoczaja wobožna byčž, Lejna? Slaj, potom dyrbju dale cžahnyč, runjež šym so wonkach nabył, potom so hromadže njehodžimoj.“

„Wostaj jow, Korla“, praji Lejna a jeho sa ruku pschimny, „mōj so hromadže hodžimoj, pschetoz mōj šmōj wobaj hrēšchikaj. Ale Jesuš hrēšchikow horje bjerje, po tajkim tebje a mje tež!“

Korla s hłowu tschafēsche, ale jejnu ruku wōn twjerdže džeržesche. „Sa mam hušlowanje a wokolocžahanje byte. Pschi pošlednim bicžu šu mi pschi šamym do wutroby kōši, so by so unu mohlo nimo byčž. Tehdy drje šym šebi tež na tajke wēžy myšlit — ale — ja — so do nich njenamafam.“

Duž Lejna Korlu wokolo schije wa a praji: „Korla, wostaj jow. Sa tebje lubuju, a tōn šbōžnik lubuje tebje a mje!“

* * *

Lēta bēchu so minyle: Pschi želešnizy steji khēžka šrijedža w pschecznelnej šahrodzy. Wona je mała a tola maja wschitžy w nej rum, nan, macz a ši džeczi, woni šebi šamo myšla, so je jich khēžka najrjenšcha kōlo wokolo.

„Maczi“, sawoła mały Korla, „pohladajcže kał rjane!“

„Wjerbowe mižti“, praji macz a wjerbowe mižti jemu s ruki wosmje.

„Ale maczi, cžeho dla płakacže?“ Mały pachol to šapschijecž njemōže.

Nan pał czišche hušle wosmje. „Jesuš moja nadžija“, kliczi psches mały rum.

„Mascheje Šanzhyny khērlušch“, nej wērno maczi? so mały Korla prascha.

Macz kima a džeczi prjecž khwataja. „Wly wam hišcže wjazy pschijesčemy, maczi!“ so wješeła.

Hdyž so džeczi prjecž, starschej khwilu s mērom wostanjetaj. Ach, to je nēšchto šwjate, hdyž bywatej dwaj tał cžichej psched woblicžom Božim a na šandženoscž špominatelj.“

„Lejna!“ praji Korla štōncžnje, „podaj knihu a cžitaj mi 103. psalm.“

„Kotryž tebi wschitke tvoje hrēchi wodawa, a šahoji wschitke tvoje šhoroscže.“ —

Hdyž wona k tym šłowam pschindže, praji wōn: Lejna ty šy pravje mēla: „Jesuš hrēšchikow horje bjerje!“

„Daj, mje a tebje je pschiwšal. Jemu budž džal do wēcžnosčje!“

Kšchesczijana mēr.

Mēr kšchesczijana je mēr s Bohom, mēr se šwēdomnjom, mēr s cžlowjekami, mēr wschitki dylki wschitkōn rosom, mēr, niz kaž czišche štejazza woda, ale kaž šchumjazza rēla, niz morwy kaž kamjen, ale živy kaž šchtom, kotryž je tōn knjes pschi wodowych rēlach płodžik, niz twjerdy a šymny kaž lodowa hora, ale cžoply a šwješelazy kaž štōncžne šwētko. Mēr, kotryž Boži duch wutrobje dawa, je woprawdže ta jena krašna parla. Špawnemu kšchesczijanej w prēnim cžabju kšchesczijanstwa wyšoki pōhanški šastojnik kručže hrožesche; wōn chzysche jeho s doma wuhnacž.

Kšchesczijan sawoła: „Ale ty mi mōj mēr wsacž njemōšsch.“

„Ja budu tvoju šchulu smotorhacž dacž“, hrožesche šastojnik.

„Pschi tym wschēm šwōj mēr šchowan“, bēšche to wotmolwjenje.

„Duž tebi tvoje kubla wosmu“, pōhan dale praji.

„Tež s tym mi mōj mēr njerubišch!“

„Ja budu tebje s wōtžneho kraja wuhnacž“ šastojnik wołasche.

Kšchesczijan pał džesche: „Cžit to, mōj mēr ja tola šobu wosmu.“

„Pombaj Bōh“ je wot nētki niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschewawarujach „Šerb. Nowin“ na wfach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwōrcž lēta płaczi wōn 40 np., jenotliwe cžišla so po 4 np. pschedawaju.